

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

संस्कृत विशारद (बी.ए.) – नियमित

परीक्षा : जानेवारी – २०२३

सत्र १ ले

विषय : व्याकरण – १ (22R411/19R411)

दिनांक : ०३/०१/२०२३

गुण : ६०

वेळ : स. १०.०० ते दु. १२.३०

प्र. १.	सूचना : सर्व प्रश्न अनिवार्य टिप्पणी: लिखत। (काश्चन तिस्रः)	(१५)
	१) सूत्रलक्षणं तथा सूत्रप्रकाराः। २) माहेश्वरसूत्राणि। ३) अष्टाध्यायी। ४) परिभाषासूत्राणि।	
प्र.२.	सूत्राणि सोदाहरणं स्पष्टीकुरुत। (कानिचन त्रीणि)	(१५)
	१) आदिरन्त्येन सहेता। २) एचोऽयवायावः। ३) हलन्त्यम्। ४) रषाभ्यां नो णः समानपदे।	
प्र.३. अ)	रूपपरिचयं कारयत। (केषामपि पञ्चानाम्)	(०५)
	१) ऊढवती २) अनुगन्तुम् ३) मया ४) सर्वेषाम् ५) प्रत्यवर्तत ६) पूजयेथे	
आ)	सूचनानुसारमुत्तरत। (कान्यपि पञ्च)	(०५)
	१) चतुरः बालः आनन्देन अमोदत। (वाक्यं द्विवचने लिखत।) २) (तद्) नगरी रम्या अस्ति। (योग्यं रूपं लिखत।) ३) केचन जनाः नगरे गृहेषु वसन्ति। (वाक्यम् एकवचने लिखत।) ४) वेदाः (४) विद्यन्ते। (योग्यं रूपं लिखत।) ५) महिला जलम् आनयति स्म। (स्म इति अव्ययं निष्कासयत।) ६) रमेशः शालां गत्वा पठति। (पूर्वकालवाचकं निष्कासयत।) ७) राजा विष्णुः इति प्रसिद्धः। (समानार्थकं योजयत।)	
इ)	सन्धिविग्रहमथवा सन्धिं कुरुत। (केऽपि पञ्च)	(०५)
	१) बाला+अत्र २) केऽपि ३) स्वागतम् ४) वृषभौ+ एतौ ५) अपीदम् ६) इति+अमी ७) जनैक्यम्	
प्र.४. अ)	केषामपि पञ्चानां वाक्यानामनुवादं संस्कृतेन कुरुत।	(०५)
	१) तू काल शाळेत गेली होतीस का? २) राधा आनंदाने नाचते. ३) दोन मुले संस्कृतश्लोक वाचत आहेत. ४) पर्वतावर ढग आहेत. ५) माझी वही कुठे आहे? ६) भक्त लाल फुलांनी गणपतीची पूजा करतो.	

७) ब्रह्मदेवाला चार मुखे आहेत.

आ) केषामपि पञ्चानां वाक्यानामनुवादं माध्यमभाषया कुरुत।

(०५)

- १) नीले आकाशे बलाकमाला राजते।
- २) श्रीरामेण साकं सीता वनम् अगच्छत्।
- ३) ईश्वरपूजायां मम मानसं रमते।
- ४) सुभाषितरसः सर्वेषु रसेषु स्वादुतमः।
- ५) शुनकः गृहद्वारे स्थित्वा गृहं रक्षति।
- ६) दरिद्रं जनं न कोऽपि निमन्त्रितवान्।
- ७) धेनवः जलाशयात् जलं पीत्वा दुग्धं लोकेभ्यः यच्छन्ति।

इ) श्लोकस्य सान्वयम् अनुवादं माध्यमभाषया कुरुत। (२ तः १)

(०५)

- १) ददाति प्रतिगृह्णाति गुह्यमाख्याति पृच्छति।
भुङ्क्ते भोजयते चैव षड्विधं मित्रलक्षणम्॥
- २) कमले कमला शेते हरः शेते हिमालये।
क्षीराब्धौ च हरिः शेते मन्ये मत्कुणशङ्कया॥
